

**Kanıtlanmış bir kavram üzerine inşa ederek —
mesela Zambia'daki sıtmayı yok etme çalışması gibi —
Rotary'nin Büyük Ölçekli Bağış Programları iyiyi
daha iyi yapmada yardımcı oluyor**

ÖLÇEK MODELİ

ÇOCUK FELCİNDEN ARINDIRMA kampanyasında olduğu gibi, Rotary ve partnerleri milyonlarca sağlık çalışanı ve gönüllüsünü eğitti ve 3 milyardan fazla çocuğu aşıladı. Rotary'nin bu işe başladığı 1985 yılından beri çocuk felci vak'aları %99,9 oranında geriledi ve endemik olarak tanımlanan ülke sayısı da ikiye düştü: Afganistan ve Pakistan.

"Yapmış olduğunuz harika bir şey," diyen tanınmış uluslararası kalkınma danışmanı Larry Cooley, "Ancak bu bir kişinin çalışması olmamalı" diyor.

Rotary bu meydan okumaya Vakıfta başlatılan Büyük Ölçekli Bağışlar programı ile cevap veriyor. Bu yeni program Rotary kulüpleri ve bölgelere ölçeklendirilebilecek kanıt bazlı müdahaleler için program bağışları veriyor. Şubat ayında bu konuda açıklanan ilk bağış, sıtma ile mücadelede üyelerin başlattığı "Sıtmadan Arındırılmış Zambia" programı için 2 milyon dolar olarak verildi. Çalışmanın ortak kurucuları arasında World Vision US ve Bill & Melinda Gates Vakfı yer alıyor ve her biri programa 2'şer milyon dolar katkıda bulunacaklar. 6 milyon dolarlık bu program, Zambia'da hükümetin ülkeden sıtmayı yoketme planının parçası olarak 2.500 toplum sağlığı çalışanını eğitecek ve donatacak. Her şey beklendiği gibi giderse, Rotary üyeleri bu çalışmalarını Afrika'nın Sahra altı bölgelerine de uygulayabileceklerini belirtiyorlar.

Büyük Ölçekli Programların kavramı 2013 yılına gidiyor. O zaman Rotary Vakfı bağış modelini yenileyerek Rotary projelerinin kapsam ve büyüklüğünü güncelliyerek etkinliğini arttırmayı hedeflemişti. 2016 yılında bağış modeli ile ilgili yapılan değerlendirmede, Vakıf Mütevelli-leri, odak alanlarında ölçeklendirilebilir bağış projelerini fonlayacak yeni bir bağış tipi oluşturulmasını talep ettiler. Bunun anlamı, projelerin planlanırken genişleme imkânına yer verilmesi, üzerine inşa edilebilmesi ve daha da geliştirilme olanaklarını içermesi idi.

Rotary Stratejik Planlama Komitesi eski üyesi ve Vakıf Teknik Danışmanlar Kadrosu üyesi Francis "Tusu" Tusubira, "Büyük küresel bağışlar ile PolioPlus arasında yer alabilecek bir şey lazımdı" diyerek bu bağışı bir anlamda tanımlıyor.

Bunun sonucu Büyük Ölçekli Bağışlar Programı ortaya çıktı. Rotary üyelerinin kapasite ve heyecanını kullanarak, partnerleri yanına çekebilecek büyük ölçekli ve yüksek etki seviyesi olan projeler için imkan yaratılmış oldu. Büyük Ölçekli Projeler Programının seçici komitesinde yer alan Vakıf Mütevellişi Sangkoo Yun, "Küresel bağışlar ve bölge bağışları çok başarılı oldular ama biz daha büyük etki yaratacak projeler için fırsat yaratmayı istiyoruz. Etkiyi daha iyi ölçmek ve öğrendiklerimizi uluslararası hizmet ile ilgilenen tüm Rotaryenlerle paylaşmak ana hedefimiz" diyor.

Peki bu kapsamda "ölçek" ne anlama geliyor?

Konunun uzmanı olan Cooley "Cevabı karmaşık olan bir soru" diyor. Bir bakış açısına göre problemin ölçeğine uygun bir çözüm aramak demek. Problemi yerel terminoloji ile tanımlarsanız, çözümün ölçeği de yerel olur. Çocuk Felcinde olduğu gibi uluslararası olarak tanımlarsanız, o zaman ölçek de uluslararası olur.

"Problemlerin paydaları vardır.

Şayet birisi bir kasabada 10.000 kişiye battaniye dağıttık derse, ben onu tebrik ederim ama kasabaların ne kadarının acaba battaniyeye ihtiyacı vardı diye sorarım." Şayet cevap 15.000 ihtiyacıtan 10 binini dağıttık ise, bu süper derim. Ama 10 milyon nüfusta 10 bin dağıtmışsanız bunun da tabii ki iyi olduğunu söylerim ama doğru strateji olmadığını da belirtirim.

Kulüpler bir proje geliştirirken ölçeği düşünmeli, sadece Büyük Ölçekli Bağışlara müracaat etme aşamasında değil. Cooley, Rotaryenlerin projeler yerine problemlere odaklanmalarını tavsiye ediyor: "İster toplumsal, ister ulusal seviyede olsun, bir problemi ele alın ve çözünceye, ya da iyileşme görünceye kadar takip edin."

Tusubira'ya göre, büyütme konusunu düşünürken başarılı bir projeyi alıp ona etkiyi arttıracak yeni açılar ekleyebilirsiniz. Ya da projeyi Zambia'da Sağlık görevlilerinin eğitimini sağlayan programlar sayesinde ülkenin başka bölgelerine de erişilmiş olduğu gibi, çok daha fazla insana ulaşabilecek bir şekilde sokabilirsiniz. Bu kapsamda önemli olan bir projenin başarılı olması için özgün çevresel faktörlerin neler olduğunu tespit etmek ve doğru şeyleri seçerek projenin büyümesini sağlamak olacaktır.

Son müracaat tarihi olan 1 Mart itibarıyla Büyük Ölçekli Bağış Programına Vakfa gönderilen 70'den fazla teklif vardı ve bunlar dünyanın bir çok yerinde uygulanacak Rotary odak alanları içindeydi. Sıkı bir değerlendirme süreci sonrası, bu teklifler küçük bir grupta toplandı ve teklifi sunan kulüplerden tam müracaatlarını göndermeleri istendi. Kadro uzmanları ve uzman görevliler sanal olarak uygulamanın yapılacağı yerleri gördüler ve tekliflerin değerlendirmesini projenin büyüyebilme

ANA TERİMLER

- ▶ **Ölçek:**
Tanımlanmış bir buluşun daha fazla insana fayda sağlayacak bir konsept içinde genişletilmesi
- ▶ **Sürdürülebilirlik:**
Bağış fonlamasının zaman çerçevesi ötesinde etkisinin sürdürülmesi
- ▶ **Hedef kitle:**
Tasarlanmış olan buluşun ulaşmayı hedeflediği grup
- ▶ **Program katılımcıları:**
Programa direkt olarak katılımcı olacak grup
- ▶ **Faydalanıcılar:**
Program tarafından desteklenecek hedeflenen değişimleri, gerek direkt katılım ya da program katılımcıları ile etkileşimi tecrübe edecek insan grubu ya da organizasyon
- ▶ **Uygulama partnerleri:**
Bir amacı yerine getirmek için bir diğerini tamamlayacak organizasyon
- ▶ **Etki:**
Ölçülebilir, pozitif değişim

olasılığı, öğrenmeye hazır ve paylaşılabılır olması ve ilgili kulüplerin yerel toplum ve partner organizasyonlarla ne kadar iyi çalışabileceklerine göre yaptılar. Komite üç projeyi önerdi.

Seçim komitesinden Rotary Temsilciler Ağı Dekanı Judith Diment, müracaatların kalite ve güçlü yapısından ve sahada görev yapacak olan Rotaryenlerin uzmanlık ve tecrübelerinden etkilendiğini belirtirken, Zambia'nın sıtma projesinde en çok beğendiği şeyin, oluşturmuş oldukları ortaklıklar ve işbirliği modeli olduğunu ve çocuk felci programı ile bir çok benzerlikler taşıdığını söyledi.

Rotary'nin çocuk felcini sonlandırma programı, sadece Büyük Ölçekli programlara müracaat için değil, ama her

türlü proje planlayan kulüpler için çok değerli dersler içeriyor.

Ders alınması gereken önemli noktalardan biri ortaklığın yarattığı güç. Küresel Çocuk Felcinden Arındırma projesi, belki de tarihte en tutkulu özel - kamu sağlık ortaklığı oldu. Ortaklarla işbirliği yapmak büyük değişimleri gerçekleştirmek için daha anlamlı fırsatlar yaratıyor.

İkinci ders, büyük ölçekli programların Rotaryenlerin ilgi alanlarındaki ihtiyaçlardan oluşması. Çocuk Felci Rotary tarafından küresel boyuta taşınmadan önce, kulüpler bireysel olarak bu hastalıkla mücadeleye başlamışlardı ve 1979 yılında Filipinler'de Rotary tarafından fonlanan ağızdan

uygulanan açılama başlatılmıştı. Büyük ölçekli programlar Rotary üyelerine kalıcı etki yapıp ortakları bir masada toplama fırsatı veren fikirleri oluşturacaktır.

Bir diğer ders, Rotary ağının yaygınlığıdır. Dünyanın her tarafında Rotaryenler, yerel, ulusal ve uluslararası seviyede bağlantılarını kullanıp çocuk felcini yok etmek için gerekli ilgi ve desteği sağlamışlardır.

Rotary'nin büyüyecek projelerdeki potansiyeli kalkınma danışmanı Cooley'i heyecanlandırıyor. Toplumun iyi mevkilerindeki insanlar, iyi şeyler yapmağa çalışıyor. Rotary'ye bir varlık olarak bakalım. Rotary'nin farkındalık yaratabileceği bir çok problem var. Yeni ölçek programı bunda yardımcı olacaktır.

SORUNUZ MU VAR?

programsoscale
@rotary.org'a
e-posta gönderin. rotary.org/programsoscale
daha fazla bilgiye sahip
olabilirsiniz.

Sıkça sorulan sualler

Büyük ölçek Programı nedir?

Rotary Vakfı, Rotary üyelerine, politika gelişmeleri ve sürdürülebilir programları geliştirirken, Rotary'nin odak alanlarında geniş ölçekli, yüksek etkili programları uygulamaları için rekabete dayalı kaynak sağlama çalıştı. Bağış, halihazırda başarılı olmuş, geleceği parlak yerel müdahalelere yatırım yapacak. Bağışın dönemi süresince (üç ya da beş yıl) Rotary üyeleri uygulamada bir partner ile çalışacaklar ve programın başarısını belgeleyecekler.

Neden Vakıf 2 milyon dolar bağış veriyor?

Etkimizi arttırmak için. Bu bağış kanalıyla, Vakıf ispat edilmiş sonuçları olanyüksek kaliteli ve üyelerin liderliğindeki programları destekleyecek. Öğrenilen dersler, hizmet projelerimizi daha da güçlendirmek için tüm bölge ve kulüplerle paylaşılacak.

Güçlü bir uygulama partneri özellikleri nedir?

Uygulama partnerlerinizinuzmanlık, tecrübe ve program yönetim sistemleri olmalı ve program aktivitelerini yürütmeye aktif katılımcı olmalı. Uygulama partnerleri uluslararası ya da lokal STK'lar, hükümet birimleri, özel sektör organizasyonları ya da toplum birlikleri, Rotary Eylem Grupları gibi kurumlar olabilir. Programda birden fazla partner olabilir.

Uygulamada neden bir ortak gerekli?

İdeal olarak uygulama partnerleri programdaki Rotary üyelerinin güçlerini tamamlayarak programa değer katabilirler. Uygun ve tecrübeli bir uygulama partneri ile güçlü bir ilişki içinde olmak, kritik önem taşır. Ayrıca, büyük ölçekli programların ilk başında, Vakıf ortak fonlama konusunda filantropik, özel ve

diğer kaynakların da devreye girmesini istiyor. Müşterek fon oluşturma programdan faydalanacak insan sayısını da yükseltebileceği gibi, partnerin programın başarıya ulaşması için elinden geleni de yapacağına bir göstergesidir. Müşterek fonlama kurallarına göre artık zorunlu olduğu için şart ama uygulama partnerinden gelmesi şart değil.

Büyük Ölçek Programında Rotary'nin rolü nedir?

Rotary üyelerinin, güvenilir toplum bireyleri olmaları ve küresel olarak birbirlerine bağlılığı ve pozitif değişime bağlılıkları nedeniyle özel rolü imaktadır. Rotaryenler ister teknik, programlama ya da savunuculuk rolü üstlenirler, müracaat yapanları Rotary üyelerinin programın başarısı için aktif katılımlarının neden gerekli olduğunu da kanıtlamalıdır.

Ne tür bir proje Ölçek Bağışı almada en yüksek şansa sahiptir?

Başarılı bir öneri uzun vadeli projede şunları vurgulamalıdır:

- Kanıtı dayalı ve şimdiden başarısını gösterebilmeli.
- Faydalanacaklar için yerel anlamı olduğunu göstermeli.
- Doğru paydaşları ve sistemleri olduğunu ve bu sayede büyümeye hazır olduklarını
- Verinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve paylaşılmasının yapılması
- Rotary'nin özgün güçlerini kullanması

Müracaatları kim değerlendiriyor?

Tüm tamamlanmış konsept ve müracaatlar Rotary Vakfı Teknik Danışmanlar Kadrosu, Rotary görevlileri ve diğer uzmanlar tarafından değerlendirilir. İlk Ölçek Ödülü Programları 25 Rotary üyesi ve görevlileri tarafından seçildi.